

К. О. Боримська

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор

І. Р. Буніятова

Англійські терміни опадаткування: структура, семантика, функціонування

Сучасні світові процеси глобалізації в економічній та фінансовій сфері зумовили широкомасштабні та багатосторонні податкові реформи в різних, у першу чергу, розвинених країнах, що передбачає спрощення та універсалізацію податкових систем усіх держав, які зацікавлені у формуванні ефективного світового економічного простору. Україна також стала на шлях економічних реформ, успіх яких великою мірою залежить від ефективної національної податкової системи. Створення її вимагає, зокрема, грамотного застосування досвіду країн-лідерів у цій галузі, до яких відносяться Велика Британія та Сполучені Штати Америки. Вивчення американо-британської податкової термінології є актуальним також тому, що становить основу професійної комунікації англомовних спеціалістів з

оподаткування. Це сприятиме адекватному формуванню відповідної української термінології, полегшенню комунікації спеціалістів галузі та оптимізації шляхів засвоєння необхідної професійної інформації.

В моїй роботі розглядаються закономірності структурної організації термінології оподаткування в сучасній англійській мові, вивчаються способи утворення термінів різних структурних типів, здійснюється структурний аналіз моно- і полілексемних термінів оподаткування, описуються їхні словотвірні моделі та структурні особливості з точки зору експліцитності передачі диференціальних ознак цілісного ускладненого поняття та продуктивності термінотворчої моделі. Також розглядається семантична деривація як один із способів термінотворення.

Особливості семантики податкових термінів полягають у специфічній природі позначуваних ними позалінгвальних явищ соціально-економічного характеру. Їхні концептуальні характеристики відображаються в термінології оподаткування суто мовними засобами. Послідовний аналіз терміносистеми потребує застосування внутрішньоструктурного підходу для розкриття парадигматичних зв'язків термінологічних одиниць.

Порівняльний аналіз англійської термінолексики оподаткування на лексико-семантичному рівні дозволяє зробити висновок, що єдність семантичної організації податкової термінолексики ґрунтується на загальномовних гіперо-гіпонімічних, синонімічних та антонімічних кореляціях.

Відомо, що незважаючи на помітні розбіжності між варіантами сучасних розвинених мов, варіативність англійської мови залишається відносною, тому англійські терміносистеми оподаткування характеризуються перевагою одиниць спільного термінофонду над маркованими елементами.

Зафіксовані міжваріантні розбіжності поділяються на лексико-семантичні дивергенти та аналоги. Групу лексико-семантичних дивергентів становлять терміни з односторонньою локальною маркованістю; лексико-семантичні аналоги мають синоніми зі спільного загальномовного термінологічного ядра. Вони відображають соціально-економічні процеси, що розвиваються в двох ареалах незалежно один від одного.

Гіперо-гіпонімічна організація досліджуваної термінології відбиває різнорівневі родо-видові зв'язки понять, в межах яких реалізуються синонімічні та антонімічні парадигматичні

відношення термінологічних одиниць оподаткування. Родовидові відношення характеризують не тільки вузько окреслені терміносистеми, а й виходять за межі таких систем, зв'язуючи лексикон у єдине семантичне ціле, у нашому випадку більш широку фінансово-економічну терміносистему і підпорядковану їй терміносистему оподаткування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Авербух К. Я. Терминологическая вариативность: Теоретический и прикладной аспекты // Вопросы языкознания. – 1986. – №6. – С. 38-49.
2. Вердиева З. Н. Семантические поля в современном английском языке. – М.: Высш. школа, 1986. – 120 с.
3. Єнікєєва С. М. Формування та функціонування нових словотворчих елементів англійської мови: Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – Запоріжжя, 1999. – 176 с.
4. Константинова О. В. Структурно-семантичні особливості англійських термінів оподаткування // Науковий вісник ВДУ. Романо-германська філологія. – 1998. – №3. – С. 23-27.
5. Лейчик В. М. Особенности функционирования терминов в тексте // Филологические науки. – 1990. – №3. – С. 80-87.